

Årsberetning
Det grønlandske Selskab
2008/2009

Indledning

Det er ganske vanskeligt at give en fyldestgørende beretning for det forgangne års store arbejde i Det grønlandske Selskab. Jeg skal i det følgende prøve at give en beskrivelse af den fornøjelige balancegang vi i bestyrelsen har prøvet at gå imellem fastholdelse af vores unikke tradition og de nødvendige fornyelser. Det har været et særdeles glædeligt år, hvor vi indenfor vores egen verden kan glæde os over at økonomien er kommet i balance – og lidt til. Vi skylder vor meget brede vifte af sponsorer i Danmark og Grønland en meget stor tak derfor. Vi kan glæde os over, at antallet af medlemmer har stabiliseret sig, at stadigt flere besøger vores foredragsaftener og antallet af abonnemeter på Tidsskriftet Grønland ligeledes har stabiliseret sig. Sidstnævnte skyldes ikke mindst at vores redaktør Laila Ramlau Hansen har gjort et fremragende stykke arbejde efter hun trådte til. De mange tilbagemeldinger vi har fået fra læserne er enstemmigt positive. For første gang i mange år oplever vi, at et nummer af Tidsskriftet efter kort tid var udsolgt. På det større plan glæder vi os over vedtagelsen af Selvstyreløven og de nye muligheder det skaber for Grønland. I denne forbindelse har det givet bestyrelsen anledning til overvejelser over om det forandret forhold mellem de to nationer bør føre til forandringer i Det grønlandske Selskabs rolle. Foreløbigt hæfter vi os ved den enestående åbenhed og velvilje vi har mødt fra Hjemmestyret. Som eksempel herpå skal nævnes, at både Per Berthelsen og Kuupik Kleist valgte at bruge en del af deres sparsomme tid på at være oplægsholdere ved vores selvstyremøde i januar.

Sekretariatet

Endnu et år har Jørn Würtz lavet hovedparten af rugbrødsarbejdet og med sikker hånd holdt sekretariatet og bestyrelsen på ret kurs. I det forløbende år er Det Grønlandske Landbibliotek flyttet ud af Kraemerhus, hvilket gav nogle panderynker, da vi i bestyrelsen var usikre på, hvad flytningen måtte betyde for de overordentlig fordelagtige vilkår vi bor på i huset. Rynkerne rettedes dog hurtigt ud. For det første har vi fået den bedst mulige ”sambo” i form af foreningen De grønlandske Børn. Dernæst har Kraemerfonden valgt at lade os bo under samme vilkår som hidtil, hvilket i realiteten betyder en symbolsk husleje. Jørn er så småt ved at være en voksen herre og har i det forløbne år antydnet, at hans kræfter måske ikke i al evighed rækker til de mange timers arbejde. Det skal en passant nævnes, at der er tale om betydeligt flere timer end han får betaling for. Bestyrelsen har i den forbindelse taget kontakt til Lisbeth Valgreen for, at hun hen ad vejen kunne overtage Jørns opgaver. I bestyrelsen mener vi, at Lisbeth vil være den

Protektor: H.K.H. Kronprins Frederik

L. E. Bruuns Vej 10
DK-2920 Charlottenlund
Tlf.: 39 63 57 33 / Fax: 39 63 55 43
Giro: 6403476 / SE: 19042928
dgs@groenlandselskab.dk
www.groenlandselskab.dk
www.tidsskriftetgronland.dk

helt rigtige afløser for Jørn med den baggrund hun har i eskimologi, i hendes nuværende ansættelse i Det grønlandske Hus og de år hun har været bosat i Grønland. Siden januar har Lisbeth derfor været føl hos Jørn hver fredag. Ingen behøver dog være bekymret for om vi skulle miste Jørn. Han vil være vores sekretariatschef et stykke ind i 2010 og har desuden lovet, at han fortsat vil arbejde i sekretariatet, om end i mindre omfang. Det er vi meget taknemmelige for. I forbindelse med sekretariatsfunktionen er det vigtigt at nævne vores hjemmeside. Vi er stadig meget stolte over det smukke udseende og den øget funktionalitet vi fik skabt med omlægningen for et par år siden. Den bærende kræft har hér været Jakob Medonos. Bestyrelsen har ganske store planer for en yderligere udvikling af hjemmesiden. Det skal jeg vende tilbage til senere.

Tidsskriftet

Hvad angår Tidsskriftet Grønland har jeg allerede nævnt den særdeles gode gænge vi er kommet ind i. Det skal dog bemærkes, at der fremover kun vil udkomme fire numre om året. Det betyder ikke at abonnenterne vil få mindre for deres penge, da vi stadig opretholder de 320 udgivne sider om året. Omlægningen er et resultat af bestyrelsens arbejde med at rette op på Selskabets økonomi, og har givet os en besparelse til porto på mere end 20.000 kr.

Bogudgivelser

En af året store begivenheder var udgivelsen af det tredje bind i Henrik Wilhelms trilogi – ”De nye grønlandere”. I Det grønlandske Selskab er vi særdeles stolte af at være udgivere af disse betydningsfulde værker. Der har været tale om en lang og hård udgivelsesproces, særligt for Henrik Wilhelm, men vi tør godt sige, at det har været hele sliddet værd. Anmeldelserne i den grønlandske avis AG og i Weekendavisen viser, at det er vi ikke ene om at mene – sjældent har vi set så flotte anmeldelser. Det skal i denne forbindelse nævnes, at Hjemmestyret ikke alene lagde lokaler til en reception i forbindelse med bogens udgivelse, men også bidrog med midler til en kommerciel promovning af bogen.

Foredrag

Endnu engang kan vi også med stolthed gennemgå foredragsåret, som har bestået af en pose blandede og særdeles velsmagende bolsjer. I sortimentet har vi måske i noget omfang ladet ”Althea-bolsjerne” udgå, men har til gengæld erstattet dem med andre og mere udfordrende smagsvarianter. Foredragsåret indledes som bekendt i *oktober*

(sidste år) med et foredrag af Jette Arneborg og Niels Lynnerup om det norrøne samfund i Grønland. På mødet blev gjort grundigt op med tidligere forestillinger om fejlernærede nordboere, som gik under af indavl. *Novembermødet* blev en meget lærerig gennemgang om de mineralske råstoffer i Grønland. Igennem Leif Thornings og Ole Christiansens foredrag fik vi et klart indtryk af det potentiale der er for udnyttelsen af Grønlands mange råstof-forekomster, herunder særligt det sydgrønlandske guld. Anne Knudsen gav os ved *decembermødet* glimt fra sin opvækst i Grønland, men måske særligt en række udfordrende beskrivelser af det bornerte Danmark, som mødte hende ved ankomsten hertil. Året politiske *januarmøde* var præcist så interessant som vi havde håbet på, hvor både Kuupik Kleist og Per Berthelsen begge gav nogle vedkommende indtryk af de debatter som rører sig i Grønland netop nu. Og vanen tro med særdeles medlevende spørgsmål og diskussion fra salen. I Grønland er som bekendt fundet resterne af den næststørste jernmeteor i Verdenen (Kap York meteorstykkerne). På *februarmødet* gav Henning Haack ikke alene en beskrivelse af dette enestående fund, men også mere generelt det indblik meteorerne giver i hele vores univers dannelse. Ved *martsødet* fik vi lejlighed til at få et unikt indblik i Malina Abelsens analyser og tanker over temaet ”Selvstyrer og ungdom”. Ingen kan vist være i tvivl om, at det grønlandske samfund står overfor store udfordringer, men også at stærke kræfter står parat til at løfte opgaverne. I forbindelse med Malina Abelsens foredrag skal det nævnes at arrangementet alene kom i stand, fordi Grønlands Repræsentationen i København betalte for Malinas rejse og ophold. Foredragsåret sluttes af i aften med Jens Fog Jensens foredrag om de tyske vejrstationer i Nordøstgrønland. Jeg har tidligere haft lejlighed til at høre Jens fortælle om emnet og kan love at det ikke bliver kedeligt. I bestyrelsen har vi ofte blevet betydet, at der var for få rent sociale arrangementer, og at vi har haft for lidt fokus på mulighederne for at medlemmerne kan mødes socialt. Vi vil meget gerne forsøge at imødekomme dette ønske, og begyndelsen herpå blev taget i november, hvor Selskabet i samarbejde med Det grønlandske Hus arrangerede en middag med underholdning, der var baseret på kokken Anne-Marie Hardenbergs koncept med anvendelse af grønlandske krydderier og smagsprøver på Simon Lynges kommende CD. Arrangementet var hurtigt overtegnet af medlemmer fra Selskabet og heldigvis åbnede Det grønlandske Hus for, at vore medlemmer kunne købe en del af deres andel af pladserne. Aftenen var en rigtig god oplevelse og vi håber at kunne gentage succesen i de kommende år.

Aron og Seniorklubben

Som det vil være alle bekendt er nogle af Selskabets store aktiver Seniorklubben og Kunstfraktionen Aron. Begge grupper har i løbet af det forgangne år gennemført en række egne arrangementer af meget høj kvalitet. Det er med stolthed vi kan sige tak til Arne P. Husfeldt og Maria Sigurdsen for deres store arbejde de to har stået i spidsen for at udføre på hvert deres område.

De strategiske prioriteringer

Bestyrelsens arbejde er, som det altid har været, frivilligt arbejde udført af engagerede personer. Bestyrelsesmøderne prægtes tydeligt af dette vilkår. For de fleste er arbejdet med ”det grønlandske” en hjertesag, ligesom de fleste af bestyrelsesmedlemmerne også professionelt har deres udgangspunkt i ”det grønlandske”. Det betyder at det aldrig skorter på ideer til initiativer, ligesom vi også både har de fornødne personlige netværk og eksterne sponsoreres velvilje til at gennemføre de mange ideer. Knapthed på tid begrænser dog mulighederne for at sætte gode ideer i værk, og det har indimellem betydet, at der har været betydelige frustrationer over, at ideerne ikke realiseres hurtigere end de gør. Da vores sekretariatschef Jørn Würtz og vores redaktør Laila Ramlau-Hansen i forvejen lægger langt flere timer i deres arbejde for Selskabet end de får honorar for vil det ikke være muligt at pålægge de to yderligere arbejde.

Derfor har vi igennem det forløbne år brugt en væsentlig del af bestyrelsesmøderne på at fokusere Selskabets rolle og særlige kvaliteter, og med udgangspunkt heri arbejder vi nu med at prioritere, hvilke felter vi særligt vil lægge vægt på i det kommende år. Inden jeg kommer at præsentere de kommende indsatsområder er det nødvendigt at gøre yderligere en bemærkning om rammerne for det kommende arbejde. Ved hvert nyt tiltag er vi bl.a. nødt til at vurdere:

- om det giver en yderligere gevinst/fordel for de nuværende medlemmer af Selskabet.
- om det har udsigt til at tiltrække nye medlemmer.
- hvilken yderligere arbejdsindsats, det kræver af bestyrelsen og af sekretariatet.

- hvilke konsekvenser det nye tiltag har for vores økonomi, både på kort og længere sigt.
- og inden for hvilken tidsramme tiltaget kan gennemføres.

Med udgangspunkt i den gennemførte analyse af Selskabets aktiviteter er vi i enighed nået frem til to hovedområder for det kommende års indsats. Det gælder yderligere initiativer indenfor Selskabets digitale formidling og arbejdet med at rejse ekstern sponsering til Selskabets drift. I den kommende tid forestår arbejdet med at vurdere disse tiltag i forhold til de just skitserede rammer for deres gennemførelse. Vi har som udgangspunkt ønsket, at der foreligger klare tidsmæssige rammer for gennemførelse af de nye initiativer, og har i den forbindelse vedtaget, at der skal foreligge handlings- og tidsplaner inden sommer. Desuden ligger det bestyrelsen på sinde, at få generalforsamlingens accept af, at det netop er indenfor disse to felter vi satser.

Den digitale formidling. Selskabet har allerede en både veludviklet, velfungerende og indholdsrig hjemmeside. Det skal blandt andet nævnes, at de kommende foredrag i Selskabet, Seniorklubben og møder, ferniseringer mv. i regi af Aron kan alle orientere sig om i kalenderen. På hjemmesiden er der også adgang til fulde 50 årgange af Tidsskriftet Grønland og alle vores bøger kan bestilles direkte via hjemmesiden. Bestyrelsens indtryk er dog, at der ikke er den trafik på hjemmesiden som kunne ønskes. Det må derfor konkluderes, at kendskabet til hjemmesiden ikke er tilstrækkeligt bredt, ligesom indholdet måske ikke er tilstrækkelig attraktivt. På bestyrelsesmøderne har været diskuteret forskellige tiltag, der skal ændre på disse forhold. Bestyrelsen har nedsat et udvalg vedr. digital formidling, som i gennemførelsen af sin handlings- tidsplan meget gerne vil inddrage medlemmer og abonnenter (på Tidsskriftet) i vurderingen af en række konkrete forslag til nye tiltag. Udvalget vil meget gerne have en melding om, hvilke tiltag, I mener, vil have størst betydning for øget brug af hjemmesiden. Det er derfor tanken at gennemføre en temadag i løbet af den kommende sæson. Målet er at udvikle hjemmesidens formidlingsobjekter – gerne med det resultat, at den bliver mere attraktiv og trækker nye brugere til.

Sponsorvirksomhed. Det vil vist de fleste bekendte, at medierne netop nu er optaget af at beskrive den vanskelige økonomiske situation vores virksomheder befinder sig i. Det er i den forbindelse påfaldende, at Selskabet i det forgangne regnskabsår har haft særdeles stor succes med at tiltrække fondsmidler. Når det er tilfældet skyldes det bl.a. midlerne givet til Tidsskriftet Grønland og Henrik Wilhjelms bog. I bestyrelsen opfatter vi situationen på den måde, at nøgleordet til at forstå succesen er kvalitet. Det betyder, at vi også fremover netop skal satse på at skabe produkter, hvor kvaliteten er i højsædet. Midt i glæden over det gode resultat må man dog bemærke, at vores salg af bøger og Tidsskriftet er langt fra tilfredsstillende. Endvidere giver det også vanskeligheder, at fondsmidlerne kun sjældent er givet til driften af Selskabet, og at Jørn Würtz utallige ansøgninger om driftsstøtte kun lige netop holder os flydende på driftssiden. Der er tale om en meget stor indsats, hvor resultatet ikke helt står mål med indsatsen. I bestyrelsen mener vi ikke, at det er en farbar vej at forsøge at lægge endnu mere arbejde i at forsøge at rejse fondsmidler til drift – fondene er allerede temmelig overrendte med ansøgninger. Derfor vil vi i det kommende år forsøge at arbejde på at rejse et eller to sponsorater til driften. I forbindelse hermed skal vi først og fremmest have identificeret, hvilke firmaer dette kunne være relevant for og hvad vi vil kunne give som konkrete modydelse hertil. Også indenfor dette felt vil vi meget gerne have forsamlingens gode råd og gerne jeres aktive medvirken til arbejdet.

Fremtiden

Inden vi skrider til diskussionen om denne beretning og de nye tiltag vil jeg gerne nævne et par konkrete emner hvor sporene allerede er lagt. I det kommende generalforsamlings år kan vi formentlig se frem til mindst to nye udgivelser, dels en bog med William Thalbitzers dagbog fra Østgrønland og dels opfølgeren til ”Grønlands forskningshistorie”, nemlig ”Grønlands teknologihistorie”. For begges vedkommende er der tale om en meget stor indsats fra forfatterens side, ligesom der endnu skal rejses yderligere midler til arbejdet. Vi ser frem til udgivelsen af disse vigtige værker.

Hvad angår Tidsskriftet er det vores håb, at vi i det kommende år, i samarbejde mellem vores redaktør Laila Ramlau-Hansen og et par gæsteredaktører, vil kunne udgive temanumre om moderne ”grønlandske kunstnere” og om ”Selvstyret og industrialisering”. Jeg skal skynde mig at understrege, at vi fortsat arbejder på, at de

DET GRØNLANDSKE SELSKAB
TIDSSKRIFTET GRØNLAND
KUNSTFORENINGEN ARON
STUDENTERFORUM

fleste numre af Tidsskriftet skal være en blandet landhandel, hvor de fleste vil kunne finde mindst en artikel af interesse for netop dem.

Afslutning

Endelig vil jeg gerne benytte lejligheden til at takke jer for en stor tålmodighed med denne lange beretning, og håbe at det er lykkedes dels at give jer indtryk af nogle af opgaver vi arbejder med i bestyrelsen og dels opildne jer til at diskutere og arbejde med på fundamentet for Selskabets fremtid.

Martin Appelt
Formand for Det grønlandske Selskab